

I. OPĆE ODREDBE

MINISTARSTVO DIGITALNE
TRANSFORMACIJE I JAVNE SLUŽBE

8716 *Kraljevska odluka 444/2024 od 30. travnja o zahtjevima koji moraju biti ispunjeni kako bi se korisnika smatralo korisnikom od posebne važnosti usluge platforme za razmjenu videozapisa u skladu s odredbama članka 94. Općeg zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. o audiovizualnoj komunikaciji.*

I.

Donošenje Općeg zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. o audiovizualnoj komunikaciji dovelo je do prenošenja u španjolsko pravo Direktive (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga.

Na temelju navedene Direktive donesen je Zakon 13/2022 od 7. srpnja s ciljem donošenja ažuriranog pravnog okvira u skladu s kretanjima do kojih je došlo na audiovizualnom tržištu tijekom posljednjih godina i koja omogućuju postizanje ravnoteže između pristupa sadržaju, zaštite korisnika i tržišnog natjecanja između različitih pružatelja usluga na tržištu, uz uključivanje, u jednakim uvjetima, svih sudionika koji se natječu za istu publiku.

II.

Postizanje tog cilja dovelo je do uključivanja pružatelja usluga platformi za razmjenu videozapisa u područje primjene Direktive s obzirom na sve veću važnost koju su stekli u proizvodnji i širenju audiovizualnog sadržaja i audiovizualnih komercijalnih komunikacija. S tim uslugama su uslugama povezane usluge medija ili društvenih medija, čija osnovna funkcionalnost omogućuje dijeljenje videozapisa, s obzirom na to da su postale važan način razmjene informacija, zabave i edukacije, posebno putem pristupa programima i videozapisima koje su izradili korisnici.

U tom pogledu Zakon 13/2022 od 7. srpnja 2022. u skladu s odredbama Direktive (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenog 2018., u članku 2. stavku 13. i članku 2. stavku 17. sadržava definiciju usluge platforme za razmjenu videozapisa, odnosno njezina pružatelja. Isto tako, predmet glave V. jest reguliranje pružatelja usluge platforme za razmjenu videozapisa utvrđivanjem skupa obveza čiji je cilj osigurati zaštitu njihovih korisnika općenito, a osobito maloljetnika, od određenih audiovizualnih sadržaja i audiovizualnih komercijalnih komunikacija.

Konkretno, člankom 88. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. pružateljima usluge platforme za razmjenu videozapisa nameće se obveza donošenja mjera za zaštitu maloljetnika od programa, videozapisa koje su izradili korisnici i audiovizualnih komercijalnih komunikacija koje mogu naštetiti njihovu fizičkom, mentalnom ili moralnom razvoju. S druge strane, ti pružatelji usluga moraju donijeti mjere za zaštitu šire javnosti od programa, videozapisa koje su izradili korisnici i audiovizualnih komercijalnih komunikacija koje nisu u skladu s člankom 4. stavkom 2. i člankom 4. stavkom 4. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. Prethodno navedene mjere zaštite utvrđene su u člancima 89., 90. i 91.

Prethodno navedene obveze također se primjenjuju na medijske usluge ili usluge društvenih medija u mjeri u kojoj mogu biti obuhvaćene definicijom „usluge platforme za razmjenu videozapisa”. Jedan od glavnih audiovizualnih sadržaja koje nude te usluge

jesu videozapisi koje izrađuju korisnici i koje na platformu učitavaju navedeni ili bilo koji drugi korisnici. Unutar skupa korisnika tih usluga uglavnom se ističe određena kategorija, a to su korisnici za koje se upotrebljavaju nazivi „vlogger”, „influencer” ili „autor sadržaja” koji su posebno relevantni na audiovizualnom tržištu sa stajališta potrošnje i ulaganja u oglašavanje, osobito među mlađom publikom.

Pojava i konsolidacija tih novih subjekata stoga zahtijeva pravni okvir koji odražava napredak tržišta i koji omogućava postizanje ravnoteže u audiovizualnom ekosustavu u kojem svi njegovi agenti podliježu sličnim pravilima. Budući da „influenceri” obavljaju svoju djelatnost u tržišnom natjecanju s drugim sudionicima na audiovizualnom tržištu i tržištu oglašavanja te imaju određena obilježja slična pružateljima audiovizualnih medijskih usluga, primjereno je da se na njih primjenjuje skup obveza usporedivih s obvezama tih pružatelja audiovizualnih medijskih usluga.

Napredak u izjednačavanju „influencera” i drugih pružatelja audiovizualnih medijskih usluga odgovara na potrebu da se osigura njihovo poštivanje osnovnih načela audiovizualne komunikacije i da se osigura zaštita šire javnosti, a posebno maloljetnika, od štetnog audiovizualnog sadržaja i komercijalnih komunikacija.

III.

Kad je riječ o „influencerima”, Direktiva (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. nije ih izričito uključila u svoje područje primjene, što državama članicama ostavlja slobodu da ih reguliraju. U tom pogledu u uvodnoj izjavi 3. upućuje samo na to da „kanali ili bilo koje druge audiovizualne usluge za koje uredničku odgovornost snosi pružatelj mogu se sami po sebi smatrati audiovizualnim medijskim uslugama, čak i ako se pružaju na platformi za razmjenu videozapisa čije je obilježje nepostojanje uredničke odgovornosti”. Europska skupina regulatora za audiovizualne medijske usluge (ERGA) objavila je nekoliko izvješća o mogućnosti da se „vloggerima” dodijeli status pružatelja audiovizualnih medijskih usluga i kriterijima koje treba slijediti pri reguliranju njihovih aktivnosti.

U tom su pogledu neke države članice uspostavile vlastiti pravni režim u pogledu „influencera” u svojem nacionalnom pravnom sustavu. Iako se u različitim propisima u većini slučajeva odstupa od načela da se „influencere” smatra vrstom pružatelja audiovizualne medijske usluge, ti propisi nisu ujednačeni u pogledu posebnih kriterija za njihovo razmatranje i obveza koje se na njih primjenjuju.

Svjestan sve većeg utjecaja tih tema na španjolskom, europskom i međunarodnom audiovizualnom tržištu i tržištu oglašavanja općenito, španjolski zakonodavac odlučio je, osim obveznih odredaba Direktive (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenog 2018., urediti i ulogu „influencera” iz članka 94. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022., koji se u njemu navode kao „korisnici od posebnog značaja koji se koriste uslugama platformi za razmjenu videozapisa”.

Španjolski model temelji se na izjednačavanju korisnika od posebnog značaja kao posebne vrste pružatelja audiovizualnih medijskih usluga. Međutim, s obzirom na prirodu usluge i njezine nove i inovativne značajke, ne mogu se u potpunosti izjednačiti s drugim pružateljima audiovizualnih medijskih usluga niti se na njih primjenjuju sve njihove obveze.

Stoga se u skladu s člankom 94. stavkom 1. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. smatra da su korisnici od posebne važnosti pružatelji audiovizualnih medijskih usluga za potrebe poštivanja općih načela pružanja usluge platformi za razmjenu videozapisa iz članka 86. navedenog zakona, kao i za potrebe poštivanja obveza u pogledu zaštite maloljetnika i audiovizualnih komercijalnih komunikacija utvrđenih u članku 99. stavcima 1. i 4. te u glavi VI. poglavlju IV. odjeljcima 1. i 2. navedenog Zakona.

Članak 94. stavak 3. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. sadržava popis subjekata koji su isključeni iz ispunjavanja obveza iz članka 94. stavka 1., dok se člankom 94. stavkom 4. utvrđuje obveza korisnika od posebnog značaja da se registriraju u državnom registru iz članka 39. navedenog Zakona.

S druge strane, člankom 94. stavkom 2. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. utvrđuju se zahtjevi u skladu s kojima se korisnici usluga platformi za razmjenu videozapisa smatraju „korisnicima od posebnog značaja”. Utvrđivanje tih zahtjeva provedeno je uzimajući u obzir preporuke iz izvješća ERGA-e jer ispunjavaju kriterije na temelju kojih se mogu izjednačiti s pružateljima audiovizualnih medijskih usluga.

Od tih zahtjeva, točka (a) odnosi se na „znatan prihod” koji korisnici od posebnog značaja moraju ostvariti pri obavljanju svojih aktivnosti u okviru usluga platformi za razmjenu videozapisa. S druge strane, točka (c) odnosi se na publiku koju korisnici od posebnog značaja moraju dosegnuti na temelju svojih aktivnosti u okviru tih usluga.

Zahtjevi iz članka 94. stavka 2. točaka (a) i (c) nisu predviđeni tom odredbom. U tom se pogledu sedma završna odredba Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. odnosi na odredbe potrebne za razvoj i primjenu članka 94. Zapravo, stupanje na snagu tog članka ovisi o donošenju propisa kojima se utvrđuju ti zahtjevi u skladu sa stavkom 4. devete završne odredbe Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022.

Stoga je u skladu sa sedmom završnom odredbom Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. ova Kraljevska odluka sastavljena s ciljem preciziranja zahtjeva iz članka 94. stavka 2. točaka (a) i (c), čije donošenje podrazumijeva stupanje na snagu članka 94.

IV.

Što se tiče strukture, Kraljevska odluka sastoji se od četiriju članaka strukturiranih u dva poglavlja, jedne dosadne odredbe i triju završnih odredbi.

Poglavlje I. sadržava predmet i područje primjene Kraljevske odluke. U poglavlju II. utvrđuju se zahtjevi u pogledu znatnih prihoda i publike utvrđeni u članku 94. stavku 2. točki (a), odnosno točki (c) Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022.

Osim toga, u skladu s odredbama članka 129. Zakona 39/2015 od 1. listopada 2015., ova je Kraljevska odluka sastavljena u skladu s načelima nužnosti, djelotvornosti, proporcionalnosti, pravne sigurnosti, transparentnosti i učinkovitosti.

S jedne strane, poštuju se načela nužnosti i djelotvornosti jer se regulatornom inicijativom nastoji osigurati ravnoteža audiovizualnog tržišta definiranjem posebne kategorije korisnika usluga dijeljenja videozapisa putem platforme koji moraju poštivati bitne obveze zaštite šire javnosti, a osobito maloljetnika, od audiovizualnog sadržaja i audiovizualnih komercijalnih komunikacija koji su štetni ili zabranjeni Zakonom 13/2022 od 7. srpnja 2022. Isto tako, reguliranje putem Kraljevske odluke prikladan je instrument za osiguravanje sveobuhvatnog i dosljednog reguliranja zahtjeva.

Kad je riječ o načelu pravne sigurnosti, Kraljevska odluka u skladu je s ostatkom nacionalnog pravnog poretka jer se njome, zajedno sa Zakonom 13/2022 od 7. srpnja 2022., uspostavlja stabilan, predvidljiv, integriran i jasan regulatorni okvir u pogledu definiranja korisnika od posebne važnosti, kao i obveza koje taj uvjet podrazumijeva, a koje podliježu području primjene tog propisa.

Što se tiče načela proporcionalnosti, propisi sadržavaju pravila potrebna za postizanje ciljeva koji opravdavaju njezino donošenje, s obzirom na to da je strogo ograničena na uređenje zahtjeva koji, kao pravni zahtjev, zahtijevaju regulatorni razvoj. Ostvarenje navedenih zahtjeva u svakom se trenutku vodi temeljitim ispitivanjem podataka koje

objavljaju specijalizirane mrežne stranice o prihodima i gledanosti najpoznatijih „influncera” koji djeluju u Španjolskoj, na audiovizualnom tržištu i na tržištu oglašavanja, a koji se mogu usporediti s podacima drugih pružatelja audiovizualnih medijskih usluga.

Kad je riječ o načelu transparentnosti, u obrazloženju se jasno i precizno utvrđuju ciljevi ove regulatorne inicijative i njezino obrazloženje. Odlukom Vijeća ministara od 5. prosinca 2023. dogovoreno je da bi ovaj nacrt Kraljevske odluke trebalo hitno obraditi zbog izvanredne okolnosti, kako je predviđeno člankom 27. stavkom 1. Zakona 50/1997 od 27. studenoga 1997. o vladi. Slijedom toga, nije potreban postupak javnog savjetovanja predviđen člankom 26. stavkom 2. i člankom 27. stavkom 2. točkom (b) Zakona 50/1997 od 27. studenoga 1997. o vladi.

Održana je javna rasprava za audiovizualni sektor i autonomne zajednice, u skladu s odredbama članka 26. stavka 6. i članka 27. stavka 2. točke (b) Zakona 50/1997 od 27. studenoga 1997., kako bi im se omogućilo da saznaju sadržaj nacrt propisa, pruže svoj doprinos i, u konačnici, poboljšaju ovu Kraljevsku odluku. Osim toga, prikupljeno je izvješće Nacionalne komisije za tržišta i tržišno natjecanje, španjolske agencije za zaštitu podataka i Vijeća potrošača i korisnika.

Iako je hitna obrada značila izostavljanje postupka javnog savjetovanja, adresati propisa mogli su sudjelovati u izradi iste putem postupka javne rasprave.

Što se tiče načela učinkovitosti, ovom Kraljevskom odlukom ne stvara se novo administrativno opterećenje za osobe na koje se odnosi. Iako usklađenost sa zahtjevima u pogledu znatnih prihoda i publike podrazumijeva obvezu upisa u Državni registar iz članka 39. stavka 2. točke (g) Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022., to je administrativno opterećenje već razmatrano i propisno ocijenjeno u Izvješću o analizi regulatornog učinka prema Kraljevskoj odluci 1138/2023 od 19. prosinca 2023., kojom se uređuje Državni registar pružatelja audiovizualnih medijskih usluga, pružatelja usluga platformi za razmjenu videozapisa i pružatelja usluga agregacije audiovizualnih medijskih usluga te postupak prethodne komunikacije za početak obavljanja djelatnosti.

Tijekom postupka izrade ove Kraljevske odluke zatraženo je izvješće od ministarstava za koje se smatralo da su obuhvaćeni Odlukom, kao i obvezno mišljenje Državnog vijeća, u skladu s odredbama članka 26. stavka 5., članka 26. stavka 7. i članka 26. stavka 9. Zakona 50/1997 od 27. studenoga 1997.

Konačno, na ovu Kraljevsku odluku primjenjuje se postupak predviđen Direktivom (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva, kao i odredbama Kraljevske odluke 1337/1999 od 31. srpnja 1999. o pružanju informacija u području tehničkih standarda i propisa te pravilima o uslugama informacijskog društva.

Ova se Kraljevska odluka donosi u skladu s odredbama članka 149. stavka 1. točke 21., koji državi daje isključivu nadležnost u pitanjima telekomunikacija, i odobrenja za regulatorni razvoj Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022.

Na temelju navedenoga, na prijedlog ministra digitalne transformacije i javne službe, u dogovoru s Državnim vijećem ili nakon saslušanja Državnog vijeća i nakon rasprave Vijeća ministara na sastanku održanom 30. travnja 2024.,

UTVRĐUJE SE SLJEDEĆE:

POGLAVLJE I.

Opće odredbe

Članak 1. Svrha.

Svrha ove Kraljevske odluke jest utvrditi zahtjeve utvrđene u članku 94. stavku 2. točkama (a) i (c) Općeg zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. o audiovizualnoj komunikaciji koji moraju biti ispunjeni kako bi se korisnika smatralo korisnikom od posebne važnosti koji se koristi uslugama platformi za razmjenu videozapisa.

Članak 2. Područje primjene.

1. Ova Kraljevska odluka primjenjuje se na korisnike, bez obzira jesu li fizičke ili pravne osobe, koji se koriste uslugama platformi za razmjenu videozapisa i koje istodobno ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 94. stavku 2. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022. Zahtjevi utvrđeni u točkama (a) i (c) te odredbe navedeni su u članku 3. odnosno članku 4. poglavlja II.

2. U skladu s odredbama članka 94. stavka 3. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022., ova Kraljevska odluka ne primjenjuje se na subjekte navedene u toj odredbi pod uvjetima utvrđenima u toj odredbi.

Isto tako, ne primjenjuje se na pružatelje audiovizualnih medijskih usluga koji su registrirani u prvom dijelu Državnog registra pružatelja audiovizualnih medijskih usluga, pružatelja usluga platformi za razmjenu videozapisa i pružatelja usluga agregacije audiovizualnih medijskih usluga; u skladu s odredbama članka 9. stavka 1. Kraljevske odluke 1138/2023 od 19. prosinca 2023. u vezi s programima, audiovizualnim sadržajima i/ili njihovim izvadcima koji su dostupni javnosti u okviru usluga platforme za razmjenu videozapisa.

POGLAVLJE II.

Znatni prihodi i zahtjevi u pogledu publike

Članak 3. *Znatni prihodi.*

1. U skladu s odredbama članka 94. stavka 2. točke (a) Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022., znatnim prihodom smatra se bruto prihod zarađen u prethodnoj kalendarskoj godini koji je jednak ili veći od 300 000 EUR, koji isključivo proizlazi iz aktivnosti korisnika u svim uslugama platformi za razmjenu videozapisa koje upotrebljavaju.

2. Prihodi prihvatljivi za utvrđivanje znatnih prihoda jesu sljedeći:

a) Prihod od novčane naknade i u naravi, za stavljanje na tržište, prodaju ili organizaciju audiovizualnih komercijalnih komunikacija koje prate audiovizualni sadržaj ili su umetnute u audiovizualni sadržaj, a za koje su odgovorni korisnici usluga platformi za razmjenu videozapisa.

b) Prihodi koje korisnici primaju od pružatelja usluga platformi za razmjenu videozapisa kao rezultat njihove aktivnosti u tim uslugama.

c) Prihodi ostvareni od aktivnosti korisnika od naknada i plaćanja koje plaća njihova publika za usluge platformi za razmjenu videozapisa.

d) Prihodi od financijskih koristi koje dodjeljuju javne uprave i subjekti, bez obzira na njihov naziv i prirodu, u vezi s aktivnostima korisnika na uslugama platformi za razmjenu videozapisa.

e) Ostali prihodi ostvareni od aktivnosti korisnika na uslugama platformi za razmjenu videozapisa koji nisu predviđeni u prethodnim točkama ovog stavka.

Članak 4. *Znatna publika.*

1. U skladu s odredbama članka 94. stavka 2. točke (c) Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022., smatra se da je usluga za koju je odgovoran korisnik namijenjena znatnom dijelu šire javnosti i može imati jasan učinak na nju ako kumulativno ispunjava sljedeće zahtjeve:

a) usluga je u nekom trenutku prethodne kalendarske godine dosegla broj pratitelja jednak ili veći od 1 000 000 na jednoj usluzi platforme za razmjenu videozapisa; ili ukupni broj pratitelja jednak je ili veći od 2 000 000, pri čemu se uzimaju u obzir sve usluge platforme za razmjenu videozapisa na kojima korisnik obavlja svoju aktivnost.

b) u svim uslugama platformi za razmjenu videozapisa na kojima korisnik obavlja svoju aktivnost u prethodnoj su kalendarskoj godini objavljena ili podijeljena 24 videozapisa ili više njih, bez obzira na njihovo trajanje.

Jedina dodatna odredba. *Registracija korisnika od posebne važnosti u državnom registru*

pružatelja audiovizualnih medijskih usluga, pružatelja usluga platformi za razmjenu videozapisa i pružatelja usluga agregiranja audiovizualnih medijskih usluga.

U skladu sa stavkom 2. prve prijelazne odredbe Kraljevske odluke 1138/2023 od 19. prosinca 2023., korisnici usluga platformi za razmjenu videozapisa koji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u člancima 3. i 4. imaju rok od dva mjeseca od stupanja na snagu ove Kraljevske odluke da podnesu zahtjev za upis u državni registar predviđen člankom 39. Zakona 13/2022 od 7. srpnja 2022.

Prva završna odredba. *Dodjela ovlasti*

Ova Kraljevska odluka donosi se na temelju isključive nadležnosti države u području telekomunikacija koja joj je dodijeljena člankom 149. stavkom 1. točkom 21. španjolskog Ustava.

Druga završna odredba. *Provedbene ovlasti.*

Odgovorna osoba iz Ministarstva digitalne transformacije i javne službe može donijeti odredbe za razvoj, primjenu i provedbu ove Kraljevske odluke.

Treća završna odredba. *Stupanje na snagu.*

Ova Kraljevska odluka stupa na snagu dan nakon objave u „Službenom listu”.

U Madridu 30. travnja 2024.

FELIPE R.

Ministar digitalne transformacije i javne službe,
JOSÉ LUIS ESCRIVÁ BELMONTE

